

Het jaarlijkse congres van stichting Duurzame Scholen had dit jaar als thema 'Leren innoveren'. Dat thema werd vertaald in een divers pallet aan presentaties. Key-note speaker Leo Lenssen concludeerde aan het eind van de dag dat er aan de buitenkant van het onderwijs volop wordt geïnnoveerd, maar dat innovaties juist binnen het onderwijs hopeloos achterblijven.

Congres Duurzame Scholen leerzame dag

Innoveren kun je leren

Leerhotel Het Klooster in Amersfoort vormde het uiterst fraaie en toepasselijke decor voor het jaarcongres van stichting Duurzame Scholen. In het voormalige Kruisherenklooster werken de leerlingen van ROC ASA in een moderne leeromgeving, waarbij bezoekers als het ware als praktijkmateriaal worden gebruikt. Met weervrouw Helga van Leur als dagvoorzitter werd het een leerzamedag. **Peter Elemans van Elemans Postma Van den Hork architecten vroeg aandacht voor het belang van daglicht. 'Als er daglicht is ligt het verzuim 6 procent lager en de leerprestaties 20 procent hoger', stelde hij, om daaraan toe te voegen 'dat er met daglicht nog heel veel fouten gemaakt worden.' De architect maakte zich hard voor het formuleren van een daglichtambitie: wisselende lichtkleur, 1500 lux op 70 procent van het vloeroppervlak en minimaal 500 lux in de periode van maart tot november. 'Daglicht breng je bij de architecten door het op te nemen in je programma van eisen', hield hij potentiële opdrachtgevers voor.**

Gerard Lokhorst van stichting Duurzame Scholen maakte van zijn presentatie een workshop, waarin hij op zoek ging naar innovaties voor het schoolgebouw van de

toekomst. Daar is door Agentschap NL geld voor beschikbaar gesteld. Elf organisaties zijn hiermee aan de slag gegaan. Het resultaat moet over twee jaar tastbaar zijn. Dominique Goven (Rockwool) stond stil bij de akoestiek in klaslokalen. Hij noemde lawaai een onderschat probleem en verwees naar het in Benelux-verband opgestelde rapport Gezonde Scholen. 'Daaruit blijkt dat 1 op de 5 scholen teveel lawaai ondervindt, maar ik denk dat dat aantal hoger ligt. In veel scholen is het met de nagalmtijd erbarmelijk gesteld.' Goven brak een lans voor vroegtijdige aandacht voor akoestiek, liefst al in de ontwerpfase, en voor geluidsabsorptie.

Apenkooien

Op akoestisch gebied is er in het onderwijs nog heel wat terrein te winnen ten opzichte van het binnenklimaat. Maar daarvoor wordt ook alweer zeven jaar hard aan de weg getimmerd. Hans Korbee (Agentschap NL) bracht in kaart wat er op het gebied van Frisse Scholen al is gerealiseerd. 'We zijn na zeven jaar bijna halverwege', zo luidde zijn conclusie. Als key-note speaker was onderwijsman Leo Lenssen vastgelegd, partner bij organisatie-adviesbureau CBE

en lector Maatschappelijk Ondernemerschap aan de Hogeschool InHolland. Zijn presentatie had als titel 'Innovatie en de kunst van het apenkooien'. Lenssen toonde zich een kritisch volger van de ontwikkelingen in het onderwijs. Hij stelde dat apenkooien de hoogste vorm van innovatie is. 'Apenkooien is het afbreken van ingeslepen patronen. Innovatie hangt dus samen met destructie en daarom komt het in het onderwijs ook niet voor. Wie niet iets kapot maakt, kan niet innoveren', betoogde hij. Lenssen stelde in zijn bijvragen wel erg didactische verhaal vast dat innovatie gevaarlijk is. 'Scholen die zich 'veilig' noemen zijn dus niet innovatief.' Verwijzend naar zijn metafoer apenkooien concludeerde hij dat innovatie om nieuwe combinaties vraagt. 'Een bok wordt een klimrek. Een kast wordt een apenrots. En de vloer is niet veilig, maar juist een bedreiging. Dat is omdenken. Wie innoveert, fantaseert.' Uiteindelijk hield hij zijn publiek een spiegel voor. 'Jullie zijn allemaal druk bezig om de buitenkant van het onderwijs te innoveren. Maar aan de binnenkant blijft het hopeloos achter. Misschien dat jullie ook daarin iets kunnen betekenen.' ■

TON DE KORT